

e-com. Ud'A

Número 59

31 de maig de 2010

Consell editorial

- Univers Bertrana
- Manel Cayetano
- Aleix Dorca
- Sara Esqué
- Miquel Nicolau
- Florenci Pla
- Josefina Porras
- M. d'Urgell Sansa

Contacte: butlleti@uda.ad

“He gaudit molt amb aquesta obra de teatre, especialment en el descans.”

Groucho Marx

Editorial

La Universitat d'Andorra està en procés d'elaboració del nou model estratègic per als anys 2010-2015 i, per aquest motiu, s'han creat tres grups de treball oberts a la participació de tota la comunitat universitària que han de concloure el seu treball abans de fi d'any. El model estratègic de la Universitat d'Andorra sempre ha apostat per una universitat lleugera d'estructura, tant per les formacions com per la seva organització, i adaptada a la realitat social i econòmica del país. Ara bé, dins d'aquesta realitat social ara també hi ha la pertinença d'Andorra a l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior (EEES), que inclou 47 estats i que marca certament el nostre futur. Per això, el treball que ara encetem pren una rellevància especial.

L'ensenyament universitari europeu ha experimentat canvis importants en els últims anys, sobretot per l'aparició d'un nou paradigma social, cultural, tecnològic i econòmic que està produint, i produirà més encara, una transformació profunda en la manera de concebre l'ensenyament superior. La mobilitat dels estudiants i del professorat, el reconeixement de les titulacions dins de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior i els processos de garantia de la qualitat suposen una revolució i

un repte al mateix temps. El nostre nou model estratègic haurà de dibuixar, a més de la visió i de la missió de la Universitat per als propers anys, quins són els seus objectius en el nou context europeu i mundial, i quines són les accions prioritàries que permetran fer-los realitat, tant des del punt de vista de l'ensenyament i de la docència, com pel que fa a la recerca i a la transferència de coneixement. Tampoc no s'han d'oblidar altres aspectes fonamentals de la vida universitària: la gestió dels recursos, la relació amb la societat, la qualitat, les relacions internacionals.

El model estratègic ha de ser un instrument per al canvi, la innovació i la modernització de la Universitat i ha de permetre respondre més eficientment a les demandes que la societat planteja. Però perquè sigui realment útil i, de fet, plenament legítim, un full de ruta com aquest ha de ser fruit d'una reflexió col·lectiva en la qual hi participi el conjunt de la comunitat universitària. D'aquí que sigui tan important la col·laboració de tothom en la seva elaboració. Hi confiem i l'esperem. I des d'aquí encoratgem a tota la comunicat universitària a implicar-se en un procés clau per al futur de la Universitat d'Andorra.

UdA.Sostenible

Estudi de l'impacte del canvi climàtic en el turisme d'hivern d'Andorra

L'Obsa ha participat al Sisè Congrés Mundial de Turisme de Neu i de Muntanya que ha tingut lloc a Ordino el 13 i 14 d'abril d'enguany. Ha presentat un cartell científic introduint la línia de recerca que l'Obsa ha iniciat en col·laboració amb el Cenma: *Estudi de l'impacte del canvi climàtic en el turisme d'hivern a Andorra*.

Els membres de l'equip d'investigació són M. Pons, C. Pérez, E. Jover de l'OBSA i P. Esteban, M. Domènech, M. Mases del CENMA.

Aquest treball l'han realitzat per presentar les metodologies que s'empraran per estimar, amb diferents nivells de precisió, l'impacte del canvi climàtic. A continuació, us transmeto la versió en català del text íntegre presentat al congrés.

Vicens Blasco Ferrón

1.Introducció

El canvi climàtic ha passat de ser una conjectura a una realitat objectiva: pujada del nivell del mar, augment de la desertificació i de la freqüència dels fenòmens climatològics extrems. L'escalfament global i el canvi en els patrons de precipitació tindran importants conseqüències socioeconòmiques i ambientals.

Les serralades no s'escaparan d'aquests processos. De fet, a causa de les seves condicions climatològiques, sovint extremes, els ecosistemes de muntanya són especialment sensibles a qualsevol canvi [1]. A més, cal destacar que una de les principals activitats econòmiques dels Pirineus està relacionada amb el turisme i la pràctica dels esports d'hivern. És en aquest sentit que és molt important estudiar l'impacte.

Editorial	1
UdA.Sostenible	1
Què fem?	3
Parlem?	5
Info-Ud'A	6
Agenda	9
Lliçons recreatives	9
Postres de música	10

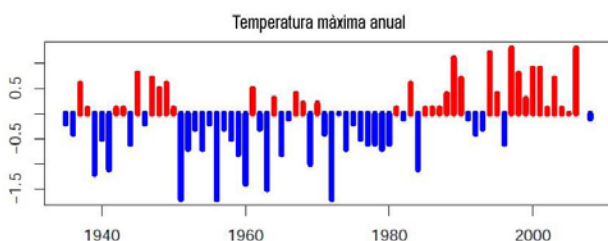

UdA.Sostenible

Estudi de l'impacte del canvi climàtic en el turisme d'hivern d'Andorra (cont.)

2. Estat actual del canvi climàtic a Andorra

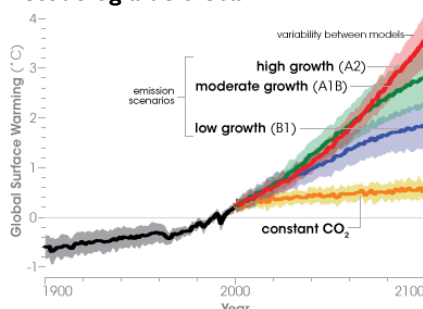
El Cenma a partir de les mesures d'estacions meteorològiques que existien a Andorra des del 1934 (Fedra) ha pogut determinar que del 1934 al 2008 la temperatura mitjana anual ha augmentat entre 0,63 i 0,71°C[2].

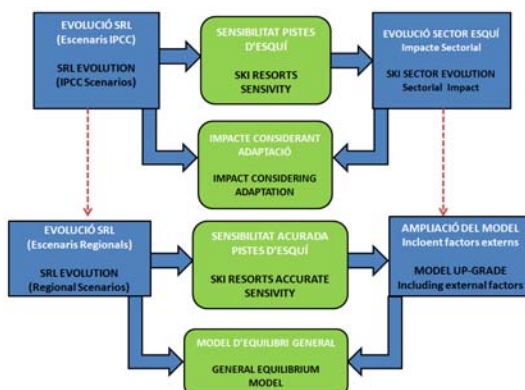
3. Projeccions globals de Canvi Climàtic

Segons models climàtics globals i diferents escenaris d'emissions, l'IPCC (2007) projecta un augment de la temperatura mitjana del planeta d'entre 1.8 i 4° C per a l'any 2100 [5].

4. Metodologia de treball

L'estudi vol analitzar la sensibilitat de les estacions d'esquí d'Andorra a l'augment de temperatura produït pel canvi climàtic, avaluar els impactes sobre el turisme d'hivern i valorar les possibles estratègies d'adaptació. Aquesta anàlisi s'efectuarà amb diferents nivells de precisió. Emprant des

dels escenaris globals de l'IPCC [5] fins a escenaris de models climàtics regionals desenvolupats específicament per als Pirineus i per a Andorra. Finalment, un cop modelitzat l'impacte sectorial, s'ampliarà l'anàlisi mitjançant un model d'equilibri

general que permeti incorporar factors externs com poden ser la sensibilitat de la resta d'estacions dels Pirineus, els efectes d'una possible redistribució de la demanda o la interacció del sector de l'esquí amb d'altres sectors de l'economia o de la societat Andorrana.

5. Exemple a seguir

Una norma generalment acceptada per avaluar la viabilitat d'una estació d'esquí és disposar d'una cobertura d'almenys 30 cm de neu, com a mínim, durant 100 dies [7]. Seguint aquest criteri, s'entén com a línia de fiabilitat de la neu (SRL) la cota a partir de la qual es compleix aquesta condició.

S'estima que a causa de l'escalfament global, la línia natural de la fiabilitat de la neu pujaria en alçada uns 150 m per cada 1°C d'augment de la temperatura mitjana [3, 4]. Seguint aquest criteri, per a un increment d'1°C, 2°C i 4°C, el canvi climàtic provocaria un increment de la línia de fiabilitat.

Sensibilitat de les estacions d'esquí dels Alps

L'any 2007 l'OCDE va analitzar com es veurien afectades les estacions d'esquí dels Alps per la influència del canvi climàtic en la posició de la SRL, estimant quines estacions de les actuals restarien viables sota condicions naturals de neu:

- +1°C: 500 estacions, 75% de les 606 actuals
- +2°C: 404 estacions, 60% de les 606 actuals
- +4°C: 202 estacions, 30% de les 606 actuals

6. Principals objectius

Desenvolupar, mitjançant tècniques de *downscaling*, escenaris de canvi climàtic més específics per la regió dels Pirineus i Andorra.

Avaluar l'impacte de diferents escenaris de canvi climàtic al sector de l'esquí a Andorra i als Pirineus.

Avaluar l'eficiència i/o ajudar a desenvolupar diferents tècniques d'adaptació del sector de l'esquí al canvi climàtic.

Estudiar les conseqüències socioeconòmiques del canvi climàtic a Andorra.

Esdevenir un estri útil per la planificació dels recursos andorrans tant públics com privats en el sector del turisme d'hivern.

M. Pons, C. Pérez, E. Jover, P. Esteban, M. Domènech, M. Mases

UdA.Sostenible

Estudi de l'impacte del canvi climàtic en el turisme d'hivern d'Andorra (cont.)

Referències

- [1] Beniston, M. (2003), *Climatic change in mountain regions: A review of possible impacts*, Climatic Change, 59, 5-31.
- [2] Esteban, P.; Prohom, M. J.; Aguilar, E.; Mestre, O. (2009). *Evolució recent de la temperatura i de la precipitació a Andorra (1934-2008): Resultats anuals i estacionals*. Andorra: Cenma.
- [3] Föhn, P. (1990), *Schnee und Lawinen*. In: *Schnee, Eis und Wasser der Alpen in einer wärmeren Atmosphäre*, Internationale Fachtagung, Mitteilungen VAW ETH Zurich No. 108, pp. 33-48.
- [4] Haeberli, W. and Beniston, M. (1998), *Climate change and its impacts on glaciers and permafrost in the Alps*, Ambio, Vol. 27, pp. 258-265.
- [5] IPCC (2007). *Climate Change 2007: Synthesis Report Contribution of Working Groups I, II and III to the Fourth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change*. Core Writing Team, Pachauri, R.K. and Reisinger, A. (Eds.) IPCC, Geneva, Switzerland.
- [6] OECD (2007), *Climate Change in the European Alps: Adapting Winter Tourism and Natural Hazards Management*, Agrawala, S. (ed.), Paris, France.
- [7] Witmer, U. (1986). *Erfassung, Bearbeitung und Kartierung von Schneedaten in der Schweiz*. Geographica Bernensia G25.

Què fem?

Els alumnes fan balanç del curs Aula Magna 2009-2010

Tot mirant la TV andorrana, vaig veure el programa *L'Entrevista*. La persona entrevistada era el professor Florenci Pla, conegut de tots nosaltres, que en parlar de les inscripcions al nou curs universitari ens informava que la Universitat d'Andorra ofereix actualment quatre carreres presencials: Infermeria, Ciències de l'educació, Informàtica i Empresariales. Això vol dir que els universitaris poden triar una sola d'aquestes carreres. En canvi, nosaltres, els alumnes de

l'Aula Magna, tenim la sort de poder fer un tast de totes aquestes carreres en un sol curs (som uns privilegiats). Així, al llarg de l'any els professors han desenvolupat temàtiques relacionades amb la cultura, el medi ambient, la informàtica i l'empresa. Podem concloure, per tant, que l'Aula Magna és la universitat global adaptada a la gent gran d'Andorra.

M. Teresa Ferrer

Intentaré resumir en poques paraules el que enguany ha estat l'Aula Magna. Voldria destacar dos trets fonamentals: convivència i coneixements.

Convivència:

Després de cinc anys d'Aula Magna, diria que gairebé som com una família, ens coneixem tots i tenim molts punts en comú.

Coneixements:

En el mòdul de Protecció social va venir la Sra. Trini que ens va posar al dia de la nova llei de la CASS, cosa que va ser molt interessant.

En el mòdul de Cultura varem visitar el museu i l'església de Pal, l'església de la Cortinada. Amb la qual cosa ens vàrem posar al corrent del romànic andorrà.

En Tecnologies de la informació, vàrem descobrir el món dels blocs a Internet i, fins i tot, en vàrem aprendre a fer-ne un, molt curiós.

En Medi ambient, en Florenci ens va fer una lliçó magistral sobre la neu, cristallització, alaus, i sobre tot el sistema de fer gelats sense nevera, solament amb gel i sal.

En Salut vàrem aprendre tot el procés que segueixen els aliments des que entren a la boca fins al final de l'aparell digestiu.

En Empresa vàrem estudiar l'evolució de la manera de comprar, des de la botiga del barri fins a fer les compres per Internet sense sortir de casa.

En Salut també vàrem aprendre a combatre l'estrés, i de la millor manera possible, fent una sessió de relaxació en finalitzar la classe.

Finalment, voldria agrair, en el meu nom i el dels meus companys, a tots els qui han fet possible l'Aula Magna: el Comú d'Andorra la Vella i la Universitat d'Andorra, per la seva atenció i dedicació.

Salvador Bobet

Què fem?

Assistència a la conferència: *Aspectes ètics de la recerca en salut*

Un grup d'alumnes de 3r curs de l'Escola d'Infermeria de l'UdA, vam assistir el passat 19 d'abril, a la jornada organitzada per l'Escola d'Infermeria Gimbernat, anomenada *Investigació en Infermeria, una aproximació des de la experiència*.

En la conferència inaugural titulada *Aspectes Ètics de la Recerca en Salut*, el Sr. Albert Balaguer, director del Centre d'estudis Bioètics de la UIC i degà de la Facultat de Medicina i Ciències de la Salut de la UIC, va voler donar una visió interdisciplinària de la recerca, on va deixar clar que les intervencions alhora de realitzar una investigació se centren en experiments sobre els éssers humans. Explicava que per aquest motiu, ha de prevaldre el principi de beneficència i no maleficència i que per una assistència correcta, és fonamental respectar en tot moment la dignitat de les persones.

Destacar la ponència de la taula rodona de Paz Fernández Ortega, coordinadora d'Investigació d'Infermeria de l'ICO; la qual parlava sobre la *Investigació d'infermeria en oncologia i la importància del treball en xarxa*. Afirmava que els estudis que es realitzaven des d'infermeria se centraven en com la persona viu la malaltia oncològica i no en la malaltia en si mateixa. En aquest sentit s'ha treballat el rol d'infermeria, les intervencions i el canvi de la simptomatologia a causa d'aquestes malalties. S'estudia molt sobre les deteccions prematures d'infermeria per ajudar a evitar complicacions, així com els símptomes relacionats amb el tractament per establir una sèrie d'intervencions infermeres per controlar-los a través de guies. Malgrat això, va destacar que no s'han dedicat els mateixos esforços en la rehabilitació dels supervivents, en les necessitats de les infermeres d'oncologia i en l'ús de les noves tecnologies.

El ponent Joaquin Tomás-Sábado, professor titular de l'EUI Gimbernat, parlava sobre *L'impuls de la recerca en el grau d'infermeria*. Exposava que en el BOE espanyol de l'any 2007 es van decretar canvis en l'ordenació d'estudis universitaris; desapareixent la diplomatura d'infermeria per donar pas al grau (amb un pla d'estudis de quatre anys més un treball de fi de carrera), que comptarà amb un total de 240 ECTS. Aquest fet permetrà continuar amb la carrera docent i investigadora d'infermeria i farà possible l'accés a màsters oficials i doctorats. També es possibilitarà l'accés a la investigació de manera autònoma, i es podrà optar a llocs de treball docents, de gestió o d'investigació. Es van establir 18 competències ha adquirir durant els estudis universitaris. En concret, la número 6, la qual fa una referència imprecisa a la investigació i denunciava que a la resta de competències ni tant sols es menciona. La investigació queda exclosa del grau i s'e-

ncamina més cap al màster. Per últim, va resumir que la investigació en els nous plans d'estudis no s'impulsa gaire malgrat reconèixer la seva importància per millorar l'atenció donada als usuaris.

En la conferència de clausura, titulada *Estratègies clau per a la publicació d'articles científics*, el ponent, Esteve Fernández, director de la popular revista *Gaceta sanitaria*, va donar unes estratègies clau per a la publicació d'articles científics.

Existeixen diverses raons per la qual un article és rebutjat per una revista, però el principal motiu és el d'equivocar-se de revista. Arreu del món existeixen gran quantitat de revistes sanitàries que estarien disposades a publicar l'article. Per aquest motiu, hem d'escollir minuciosament la revista a la qual enviarem el nostre article d'acord amb aspectes com la política editorial de la revista, el seu prestigi, la freqüència de rebuig, l'audiència i la difusió i el factor d'impacte, entre altres.

Si seleccionem la revista adient, el nostre article tindrà més possibilitats de ser publicat.

A més a més, el Sr. Fernández va parlar dels deu punts clau per arribar a publicar un article fàcilment:

- 1- Comprendre les regles del joc.
- 2- Decidir si es vol jugar.
- 3- Definir el missatge de l'article.
- 4- Decidir la informació a presentar.
- 5- Fixar l'estructura del manuscrit (introducció, mètode, resultats i discussió).
- 6- Escriure.
- 7- Tornar a escriure.
- 8- Afegir els extres (referències, format de taules i figures, títol definitiu, resum, carta de presentació).
- 9- Revisió (pels coautors).
- 10- Enviar l'article.

En últim lloc, va mencionar que un factor necessari i afavoridor de l'acceptació és que l'article sigui original i d'actualitat científica, punts que a vegades els autors obvien sense tenir en compte que és un aspecte clau.

B. García Bernardo, S. Gudiña Sanz, N. Moreno Sánchez i A. Torres Fernández

Parlem?

El camí de Sant Jaume

Aquest any torna a ser any sant Xacobeo (1), cosa que passa cada any que el 25 de juliol, dia de la comunitat gallega i festivitat de l'apòstol Jaume, cau en diumenge.

Si durant aquest any es visita la catedral, a més de realitzar altres petits actes, pot guanyar-se l'anomenat jubileu, que consisteix fonamentalment en una indulgència plenària per al perdó de la pena que mereixen els pecats.

Aquest va ser el motiu principal que va donar lloc durant l'Edat mitjana al Camí de Sant Jaume.

Quan parlem del Camí de Sant Jaume en veritat ens estem referint a un reguitzell de rutes que, partint des de diferents llocs, tenen com a punt d'arribada la ciutat de Santiago de Compostel·la. Així tenim el camí francès, la via de la plata, La Ruta de la costa, el primitiu, el dels anglesos, etc.

El més conegut i, per tant, el més concorregut, és l'anomenat camí francès que partint de diferents llocs de França entra a Espanya o bé per Roncesvalles (Navarra) o per Somport (Osca), unint-se tots dos camins al poble de Puente La

Reina (Navarra). A partir d'aquí el Camí travessa, amb petites variants, d'est a oest el nord d'Espanya, passant per Logroño, Burgos, Lleó, fins arribar a Santiago de Compostel·la.

El Camí està ple de meravelles arquitectòniques, sobretot, romàniques i gòtiques. Podem

destacar les esglésies de San Martín de Frómista, considerada una dels principals prototips del romànic europeu, San Pedro de la Rúa a Estella amb el seu magnífic claustre on destaquen per la seva singularitat les columnes dobles creuades, Santa Maria d'Eunate amb la seva planta octogonal, la Reial Basílica de San Isidoro de Lleó amb les seves pintures o les catedrals de Santo Domingo de la Calzada, de Burgos, de Lleó amb les seus impressionants vitralls, la de Santiago amb el seu magnífic pòrtic de la glòria, etc. Encara que el que més abunda són edificis romànics o gòtics, seria injust no nomenar-ne d'altres com el palau episcopal d'Astorga realitzat per Antoni Gaudí.

Però els al·licients dels Camí no s'acaben en els monuments arquitectònics, sinó que estem davant d'un autèntic camí cultural en el més ample sentit de la paraula. Així és destacable la faceta gastronòmica on podem tastar alguns dels plats típics d'aquestes latituds com són el *Botillo de Bierzo*, el *cocido Maragato* d'Astorga, el Xai de Burgos, o gaudir d'un bon vi de les moltes de les denominacions d'origen per les quals travessa el

Camí con Navarra, Rioja, Ribera del Duero, Bierzo, Ribera Sacra, en llocs tan especials com carrer del laurel (Barri vell de Logroño), el barri Humedo (Lleó) o el Franco (Santiago de Compostel·la).

Com si aquests fossin pocs al·licients el Camí encara té una vessant que fa que sigui una experiència única. Em refereixo a la vessant de les relacions personals i humanes. És un veritable luxe poder trobar en un espai tan reduït de temps persones de moltes nacionalitats, amb experiències i perspectives de la vida diferents a les teves, i que l'únic que volen són compartir-les. Però com les hores de caminar són moltes, aquesta aventura també té una faceta de coneixement d'un mateix, de reflexió personal.

El Camí es pot fer a peu, en bici, a cavall, etc i està ple d'albergs (privats o públics) que per un preu mòdic, de vegades gratuïtament, permeten al pelegrí descansar. Només fa falta portar la *Credencial*, que és una mena de carnet que es va segellant com a prova dels llocs pels quals es passa. Quan s'arriba a Santiago un rep la *Compostela*, que és un títol expedit per les autoritat eclesiàstiques, que certifica que el pelegrí ha realitzat el Camí.

El Camí és una aventura que la gent la comença per diferents motius (turisme, motius religiosos, esportius, espirituals, etc.) i que marca d'una manera molt profunda tothom que el realitza. Tant és així que moltes persones tornen a repetir-lo, ja sigui fent el mateix o un altre de les moltes variants existents.

Manuel Cayetano Vieitez

Notes:

(1) Quan es produeix l'any sant Xacobeo?

Si no hi hagués anys bixestos (366 dies) seria any Xacobeo cada 7 anys. Ara bé, l'existència d'anys bixestos fa que la cadència regular sigui 6-5-6-11 anys. Els últims anys Xacobeo han estat els anys 1993, 1999 (1993+6), 2004 (1999+5), 2010 (2004+6) i el proper serà el 2021 (2010+11), i a partir d'aquest es repeteix el cicle 6-5-6-11.

Cal tenir present que si existeix alguna alteració en la seqüència de bixestos (regularment cada 4 anys) automàticament s'alterarà la cadència dels anys Xacobeo. Això passarà l'any 2100 que hauria de ser bixest (és múltiple de 4) però no ho serà ja que els anys que acaben amb 00 només són bixestos els que són múltiples de 400.

Florenci Pla

Info-Ud'A

Especialitat de turisme

En el marc de la diplomatura en Administració d'empreses, la Universitat d'Andorra oferirà una especialitat de turisme el proper curs 2010-2011. Aquesta especialitat contempla 45 crèdits d'assignatures de l'àmbit del turisme. Les assignatures específiques d'Andorra seran presencials i la resta s'oferiran virtualment a través del Centre d'Estudis Virtuals en col·laboració amb la Universitat Oberta de Catalunya.

Els estudiants que optin per aquesta especialitat tindran un perfil des gestors d'empreses turístiques. També podran seguir aquesta especialitat de turisme els alumnes que aquest any cursen primer curs de la diplomatura en Administració d'empreses.

Pla director d'estalvi i eficiència energètica de la Universitat d'Andorra

El 17 de febrer del 2010 el Govern d'Andorra va aprovar el Pla director d'estalvi i eficiència energètics de l'administració general, de les entitats parapúbliques o de dret públic i de les societats públiques amb participació majoritària de l'administració general.

En el marc d'aquest Pla director, la Universitat d'Andorra ha elaborat un pla director d'estalvi i eficiència energètica que té com a objectiu reduir, com a mínim, el consum energètic un 5% (referència consum 2008) abans del 31 de desembre del 2010 i un altre 5% des de l'1 de gener del 2011 fins al 31 de desembre del 2012.

Per tal d'acomplir aquest objectiu s'han proposat una sèrie d'accions, tant a nivell individual (apagar equips en finalitzar la jornada laboral, adequar la il·luminació de les sales en funció de la llum natural, apagar els llums en sortir dels despatxos/aules, etc), com de caire general (disminució de la il·luminació de passadissos i escales d'emergència, automatització del tancament dels ordinadors dels laboratoris, reducció de la climatització als passadissos, minimització de l'encesa de llums durant la neteja, etc.).

Model estratègic 2010-2015

La Universitat d'Andorra està en procés d'elaboració del nou Model estratègic 2010-2015. Amb aquest objectiu s'han definit sis àmbits d'actuació:

- Espai Europeu d'Ensenyament Superior: ensenyament i docència
- Recerca i transferència de coneixement
- Recursos i gestió
- Universitat i societat
- Qualitat
- Relacions internacionals

S'han creat tres grups de treball que tractaran, cadascun d'ells, dos dels àmbits definits. Els grups de treball estan oberts a la participació de tots els membres de la comunitat universitària. L'objectiu és tenir enllestit el nou model estratègic abans final 2010.

Adaptació dels Estatuts de la Universitat d'Andorra

La Universitat d'Andorra ha adaptat els estatuts a la llei d'ordenació de l'ensenyament superior del 2008 i ha incorporat la figura del mediador. Aquests estatuts, aprovats pel Consell Universitari, es publicaran properament al BOPA.

Visita del rector de la Universitat Politècnica de Catalunya

El rector de la Universitat Politècnica de Catalunya, Antoni Giró, va visitar el 21 de maig la Universitat d'Andorra acompanyat del secretari d'Estat d'Ensenyament Superior i Recerca. Giró es va reunir amb el rector i diversos representants de la Universitat i amb el director de l'Observatori de la Sostenibilitat d'Andorra, que té la seva seu al campus universitari.

Info-Ud'A

Estatge d'un estudiant de l'Institut de formation des cadres de Santé du CHU de Poitiers

Durant dues setmanes la Universitat d'Andorra ha acollit en estatge un estudiant de l'Institut de formation des cadres de Santé du CHU de Poitiers amb l'objectiu de preparar el seu treball de fi de carrera. Aquesta experiència es realitza des del curs acadèmic 2004-2005 i ja són deu els estudiants que la Universitat d'Andorra ha acollit.

Segons el tema del treball els estudiants fan visites a diverses institucions del país. Aquest any l'estudiant ha visitat l'Hospital Nostra Senyora de Meritxell i la xarxa d'atenció primària i ha mantingut entrevistes amb responsables del Ministeri de Salut, Benestar i Treball.

Dia internacional de la infermera

El 12 de maig, l'Escola d'Infermeria de la Universitat d'Andorra es va afegir, un any més, a la commemoració del Dia internacional de la infermera. Estudiants dels tres cursos de la carrera van assistir a una taula rodona sobre *Cures d'infermeria en el malalt crònic*, moderada per la directora de l'escola, que ha comptat amb la participació de Meritxell Fiter (metgessa), Anna Insa (infermera i directora d'atenció primària), Ester Argiles (infermera de l'Hospital Nostra Senyora de Meritxell) i Neus Albanell (metgessa). La celebració del Dia internacional de la infermera va començar amb un esmorzar de trobada entre estudiants i professorat.

Aquesta diada, que té lloc cada 12 de maig, commemora el naixement, l'any 1820, de la infermera britànica Florence Nightingale, considerada la fundadora de la infermeria moderna. Enguany, a més, és el centenari de la seva mort (Londres, 1910).

Participació al congrés internacional de docència universitària i innovació (CIDUI 2010): *nous espais de qualitat en l'educació superior*

El grup de recerca interdisciplinari en educació participarà al VI CIDUI (Congrés internacional de docència universitària i innovació): *nous espais de qualitat en l'educació superior*, que se celebrarà a Barcelona els dies 30 de juny, 1 i 2 de juliol amb la presentació de dues ponències: *El Web Social i la teoria de les intel·ligències múltiples, una bona estratègia per a la docència universitària* i *Les eines web 2.0 en el desenvolupament de materials educatius digitals. Una experiència en la formació de mestres*. La segona ponència es presenta conjuntament amb professors de la Universitat de Lleida. En la comunicació s'exposa l'experiència de disseny, planificació i avaluació de l'assignatura *Tecnologies de l'Aprenentatge i el Coneixement (TAC)* del bàtxelor en Ciències de l'educació de la Universitat d'Andorra durant el curs 2009-10. Es tracta d'una innovació docent desplegada en aquests estudis que vol promoure, principalment, l'adquisició en el futur mestres les competències clau en tecnologia educativa.

Ajuts a la mobilitat d'activitats d'estiu DRAC Estiu 2010

La Xarxa Vives d'universitats té un programa, anomenat DRAC Estiu, que atorga ajuts a la mobilitat per assistir a algun dels cursos i activitats que figuren a la Guia de cursos d'estiu (www.estiu.info). Els estudiants de la Universitat d'Andorra que estiguin cursant estudis de diplomatura, bàtxelor o llicenciatura, i que tinguin més de 45 crèdits aprovats, poden optar a tenir pagades les despeses de desplaçament, allotjament i matrícula.

Cal omplir una sol·licitud i lliurar una carta de motivació a la recepció de la Universitat abans del 16 de juny. L'ajut es farà efectiu una vegada finalitzada l'activitat, presentant el certificat d'assistència o d'aprofitament, si escau, i la justificació de les despeses.

Col·loqui *How to become a Lawyer*

La Universitat d'Andorra estarà present al col·loqui *How to become a Lawyer*, del divendres 4 de juny. L'acte forma part de les 15es trobades anuals de responsables Erasmus/Socrates (Barcelona/Andorra, del 3 al 5 de juny de 2010), organitzada en el marc de la Xarxa europea de cooperació universitària en ciències jurídiques que coordina la Universitat de París Oest-Nanterre-La Défense.

Info-Ud'A

Participació al congrés: *Alfabetización mediática y culturas digitales*

El grup de recerca interdisciplinari en educació va participar al congrés internacional Europa-Amèrica Llatina (ATEI) d'*Alfabetización mediática y culturas digitales* que es va fer a Sevilla els dies 13 i 14 de maig amb la presentació de l'article: *Análisis de la situación de partida para la transformación del entorno educativo y familiar mediante la alfabetización digital. Prueba piloto en una escuela del sistema educativo andorrano*.

VI Setmana de les matemàtiques

La Universitat d'Andorra ha col·laborat un any més en la Setmana de les matemàtiques d'Andorra que organitza el Grup d'amics de les matemàtiques d'Andorra (GAMMA). En el marc de la VI Setmana de les matemàtiques d'Andorra, la Universitat d'Andorra va acollir dimecres 19 de maig el Campionat Nacional Interescolar d'Aualé.

Convocatòria de beques als estudiants per assistir als premis Octubre

El Govern d'Andorra ha convocat els ajuts per assistir als actes de la 39a edició dels premis Octubre, que tenen lloc entre els dies 26 i 31 d'octubre a València. Com en edicions anteriors, la Universitat d'Andorra concedeix un crèdit de lliure elecció als estudiants que hi participin i que compleixin els requisits per obtenir-lo. Els ajuts inclouen la inscripció, el trasllat, l'allotjament i la manutenció, a més de la participació en el sopar de lliurament dels premis Octubre.

A banda d'altres activitats, els congressos que se celebren aquest any són:

- XXII Encontre d'escriptors, centrat en la literatura negra.
- Congrés mundial sobre dones i nacions.
- XIX Congrés de mitjans de comunicació. Nous mitjans i noves pràctiques: jovent, informació i comunicació.

Les persones interessades poden presentar la sol·licitud, amb la documentació requerida, al Servei de Tràmits del Govern abans de les 14.30 hores del dia 16 de juliol del 2010.

Participació al projecte Gult del Centre Europeu de Llengües Modernes (ECML) del Consell d'Europa

La Universitat d'Andorra va participar a la reunió del projecte Gult (*Guidelines for University Language Testing*) promogut pel Centre Europeu de Llengües Modernes (ECML) del Consell d'Europa, que es va celebrar a Graz (Àustria) del 26 al 28 de maig.

El projecte Gult té, com a objectiu fonamental, redactar directrius que millorin els processos d'avaluació de les llengües per a propòsit específic dels nivells B2 i C1 del CEFRL, a les universitats. Les directrius d'avaluació del projecte Gult es fonamenten en l'avaluació de les llengües mitjançant una aproximació basada en tasques (*task-based test approach*).

Èxit dels camps de treball a Algèria

Els dos camps de treball algerians organitzats per la Xarxa Vives d'Universitats –de la qual forma part la Universitat d'Andorra– en col·laboració amb el Centre d'estudis rurals i d'agricultura internacional (CERAI) han estat tot un èxit segons els seus coordinadors. Aquests camps, que van tenir lloc del 26 de març al 7 d'abril a Beni Abbes i Mascara, han estat un espai de participació, formació i intercanvi per a les dues estudiants de la Universitat d'Andorra que van ser seleccionades per participar-hi.

El coordinador del camp de treball de Beni Abbes i membre del CERAI, Tomàs Rodríguez, ha comentat que *els participants d'aquest camp rehabilitaven l'antic mercat de la ciutat situat a la part vella junta-ment amb una associació algeriana i d'altres voluntaris*. De la seva banda, el coordinador del camp de treball de Mascara i membre del CERAI, David Cabrera, ha afirmat que *en aquest camp s'ha treballat principalment en la plantació d'arbres al bosc de Mascara, en la correcció torrencial i també s'han realitzat treballs silvícoles*. Per a ambdós coordinadors, la convivència va ser un èxit, i en conjunt, una experiència molt positiva. Destaquen l'excel·lent organització.

Agenda de la Universitat

- **4-5 juny:** participació a la tercera reunió anual del *Council for Doctoral Education* de l'EUA a Berlín
- **7 de juny:** CPP 2010. *Tècniques per al periodisme de proximitat: fonts d'informació*
- **19 de juny:** reunió dels responsables acadèmics d'Òpera oberta al Gran Teatre del Liceu
- **23 de juny:** acte de fi de carrera d'infermeria
- **25 de juny:** segon Seminari de recerca

Lliçons recreatives

Per què a dalt d'una muntanya, tot i estar més a prop del Sol, fa més fred que a la vall?

L'escalfament de la superfície terrestre és deguda a l'absorció de la radiació que arriba del Sol, ja que l'atmosfera és pràcticament transparent a la radiació solar. És el terra calent que irradia calor a l'atmosfera i l'escalfa.

A la troposfera, capa de l'atmosfera més propera a la superfície de la Terra i que arriba fins al 12 km aproximadament, la temperatura disminueix amb l'altura ja que, com hem dit, el que realment escalfa l'aire és la radiació de la calor del sol. Així doncs, podem dir que l'atmosfera es calenta de baix cap a dalt i no a l'inrevés.

L'aire calent de les capes inferiors de l'atmosfera és menys dens i s'eleva, i a mesura que puja, com que la pressió atmosfèrica disminueix, l'aire s'expandeix i es refreda. Per això a mesura que ens allunyem del nivell del mar la temperatura de l'aire és cada vegada més baixa (als 10 km és d'uns -45°C). Així doncs, el més habitual és que la temperatura a Sant Julià de Lòria sigui més alta que a Canillo i que al Pas de la Casa encara sigui menor que a Canillo (la variació és d'uns 0,5°C per cada 100m de desnivell).

Ara bé, això no passa sempre ja que pot haver-hi alguns dies en què la temperatura a les valls sigui més baixa que a la muntanya. Aquest fenomen s'anomena inversió tèrmica i es dona quan a la part superior de l'atmosfera hi ha una capa d'aire càlid que fa que l'aire fred s'acumuli al fons de les valls. Si coincideix que hi ha molta humitat a l'ambient és quan es produeixen les boires.

Per què plou més a les zones muntanyoses que a les planes?

Si ens fixem en els mapes del temps d'una determinada zona ens adonarem que les previsions de pluja sempre són més grans a les zones de muntanya que a les de la plana. I sovint aquestes previsions es compleixen.

Així, tot i la proximitat, la pluviometria és molt

més alta a la zona dels Pirineus (Andorra) i pre-Pirineus (Organyà) que a la plana de Lleida (Balaguer). Per què?

La presència d'irregularitats del terreny té un efecte sobre la climatologia. A Catalunya es pot observar aquest efecte amb claredat, ja que en pocs quilòmetres podem anar del nivell del mar a zones de muntanya de fins a 3.000m d'altitud.

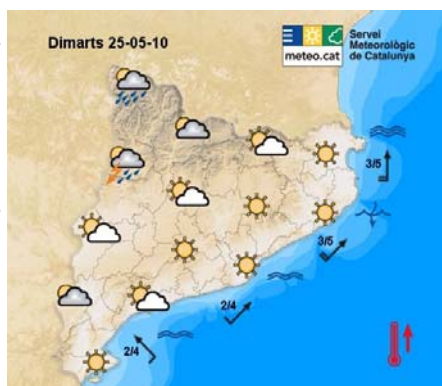
La causa de la major pluviometria a les zones de muntanya ve motivada per l'ascensió forçada de l'aire en xocar amb les muntanyes. La massa d'aire en anar ascendint per la muntanya es veu refredada adiabàticament, en disminuir la seva pressió, i com a conseqüència del refredament es produeix la condensació del vapor d'aigua de l'aire. Per això la probabilitat que es produeixen precipitacions és més alta en les zones d'alta muntanya. I d'aquí que a l'estiu siguin tan freqüents les tempestes a Andorra.

Per què els avions volen a gran altitud?

Les línies aèries busquen economitzar la despesa de combustible (un Jumbo consumeix uns 10.000 litres de combustible per cada hora de vol). Una manera de minimitzar el consum de combustible és buscar una zona de l'atmosfera en que el fregament amb l'aire sigui més baix.

Sabem que la pressió atmosfèrica disminueix amb l'altitud i que en conseqüència l'aire disminueix la seva densitat amb l'altitud. Aquesta menor densitat (a uns 10.000m d'altitud) fa que la força de fricció sigui menor amb el conseqüent estalvi d'energia.

Un altre motiu perquè els avions volen a uns 10.000m d'altitud és perquè els principals fenòmens meteorològics tenen lloc a la part inferior, troposfera (capa de l'atmosfera que arriba fins als 12 km), i volar per sobre permet que el vol sigui més tranquil i gairebé sense turbulències.

Postres de música

Recomanacions literàries

Títol: *The Windup Girl*

Autor: *Paolo Bacigalupi*

Editorial: *Night Shade Books*

Ja tenim guanyador del *Nebula* i ha estat una sorpresa. *The Windup Girl*, de Paolo Bacigalupi. La traducció (innecessària per complicada) del títol, podria ser *La noia de corda...* a saber com ho traduiran aquí. En fi, com sempre, història *distòpica* sobre un futur en el que la humanitat s'ha ventilat totes les reserves de petroli, els oceans augmenten el seu nivell i la enginyeria genètica ha evolucionat a nivells extraordinaris. El protagonista de la novel·la, Anderson Lake, es dedica

a la recerca de calories de fruita que ja han desaparegut. Emiko, la noia de corda és una criatura creada genèticament, coneguda, l'espècie, com a Gent Nova. La seva funció en la societat de Bangkok és la de satisfer sexualment els empresaris de Tòquio.

La combinació dels dos personatges genera una trama on les calories s'utilitzen com a moneda de canvi i les plagues biològiques, causades per la guerra del bioterrorisme, s'escampen pel planeta.

Alex Dorca Josa

Top ten dels refranys catalans

Desapareixen els refranys? En diem cada cop menys que els nostres avis? Continuen tenint vigència aquestes peces proverbials? Un lingüista, especialitzat en paremiologia, la ciència que estudia els refranys, intenta donar resposta a aquesta i moltes altres preguntes a través d'una enquesta iniciada a l'inici de març des d'Internet per intentar determinar els refranys més populars de la llengua catalana.

Víctor Pàmies i Riudor, un lingüista barceloní especialitzat en paremiologia, la ciència que estudia els refranys, que viu a Vallromanes (Vallès Oriental) i que manté el portal de Paremiologia catalana (des d'on s'accedeix a la resta de blocs especialitzats que ofereixen continguts sobre aquest tema), tots accessibles des de l'adreça <http://refranys.com>, vol determinar els refranys més populars de la llengua catalana.

Per poder-ho fer, Pàmies demana ajuda i col·laboració en la difusió d'un estudi que ha iniciat ara fa poc: el *Top ten dels refranys catalans*, una enquesta que vol determinar, a través d'enquestes transmeses per Internet i les xarxes socials i de contactes, quins són els 10 refranys catalans més populars actualment entre els parlants de les diferents zones dialectals.

A hores d'ara més de 900 persones ja hi han participat i és prop de la fita que es va imposar inicialment d'aconseguir el miler d'informants. La bona resposta que està tenint la iniciativa l'anima a seguir endavant i no imposar-se cap límit inicial d'enquestes per a l'estudi. És clar que com més dades obtingui, més fiables i diversos podran ser els resultats.

En aquests moments, amb un estudi de la procedència de les 600 primeres enquestes, li interes-

sa especialment fer arribar la crida a zones dialectals on de moment no hi té prou enquestes per poder oferir uns resultats propis. Perquè us feu una idea, el 77,33% de les enquestes rebudes (464 de les 600 inicials), són de l'àrea on es parla català oriental de Catalunya. La resposta en aquesta zona, per tant, és molt positiva, però ara cal intentar estendre la crida cap a les altres zones del domini lingüístic on la crida no ha arribat amb tanta força.

Les normes

1. Feu una llista (de memòria, sense consultar llibres ni parlar amb ningú) dels 10 primers refranys catalans que us vinguin al cap.
2. Envieu-li aquesta llista al seu correu personal: vpamies@gmail.com (no deixar-los escrits enlloc per no condicionar les respostes d'altres persones que vulguin participar).
3. Indiqueu d'on sou o on heu viscut majoritàriament (parròquia, o bé municipi i comarca) perquè pugui després extrapolar dades i oferir resultats per zones dialectals.

La seva intenció inicial és seguir recollint dades fins a Sant Joan i poder disposar del període d'estiu per aprofundir en l'estudi de les dades obtingudes. Els resultats de l'estudi no es faran públics abans de mitjan setembre.

Univers Bertrana

Postres de músic

Recepta de cuina

Espaguetis negres amb calamars

Ingredients:

- Espaguetis negres de tinta
- Anelles de calamar
- Ceba
- Pebrot verd
- Crema de llet
- Sal, oli i farina de tempura

Elaboració:

En una cassola sofregirem la cebra i el pebrot verd amb una mica de sal. Quan estigui cuit hi afegirem la crema de llet i ho deixarem reduir fins que quedi una salsa una mica espessa. Bullirem els espaguetis, els escorrerem i els afegirem a la cassola amb la salsa.

A part, enfarinarem les anelles de calamar amb la farina de tempura i els fregirem en una paella amb oli calent.

Servirem els espaguetis amb els calamars al costat.

Bon profit!!!

Què ens aporta?

Es tracta d'una base d'hidrats de carboni provinent dels espaguetis. El calamar aporta una part important de proteïna. La cebra i el pebrot aporten antioxidants i fibra. La crema de llet, li dóna un característic sabor al plat i palatabilitat, aporta greixos.

És un plat adequat per a un dinar, donat que els hidrats de carboni són d'absorció lenta i, per tant, és una energia que anirem gastant al llarg d'unes hores, per exemple durant la tarda.

Florenci Pla i Sara Esqué

Problema per pensar

La Joana viu al camp, en un lloc apartat, lluny de l'escola. Quan va de casa a l'escola caminant i torna en cotxe, el viatge d'anada i tornada dura 1,5 hores. El viatge d'anada i tornada, si el fa en cotxe, dura mitja hora.

Quan trigaria a fer el viatge d'anada i tornada a peu?

Solució

Envieu la vostra solució raonada a butlleti@uda.ad i podreu aconseguir una memòria USB que se sortejarà entre totes aquelles persones que hagin donat una resposta correcta.

Solució al problema del butlletí anterior

Si representem l'edat de la professora de la forma AB la seva edat es pot expressar de la forma $10 \cdot A + B$.

De l'explicació de la professora tindrem que $A \cdot B = 1/3 \cdot (10 \cdot A + B)$; és a dir $3 \cdot A \cdot B = 10 \cdot A + B$.

O sigui $3 \cdot A \cdot B - 10 \cdot A - B = 0$. Si multipliquem els termes per 3 tindrem $9 \cdot A \cdot B - 30 \cdot A - 3 \cdot B = 0$ que ho podem expressar en forma de producte com $(3 \cdot A - 1) \cdot (3 \cdot B - 10) = 10$

Ara calculem els possibles valors de $(3 \cdot A - 1)$ i de $(3 \cdot B - 10)$ el producte dels quals sigui 10:

$(3 \cdot A - 1)$	10	5	2	1
$(3 \cdot B - 10)$	1	2	5	10

Tenint en compte que A i B són dígit (nombres naturals d'una xifra) descartem els valor 1 i 10. Ens queda que $(3 \cdot A - 1) = 5$ i $(3 \cdot B - 10) = 2$; és a dir $A=2$ i $B=4$ (edat 24 anys) o bé $(3 \cdot A - 1) = 2$ i $(3 \cdot B - 10) = 5$ amb $A=1$ i $B=5$ (edat 15 anys). Així doncs, les edats possibles són 15 i 24 anys. Ens quedem amb 24 anys ja que no es concep una professora de 15 anys.

Florenci Pla

Frases fetes i modismes populars de la llengua catalana

Fugir d'estudi

Significat: defugir una qüestió, un assumpte que no interessa o del qual no es vol parlar.

Fugir del foc i caure a les brases

Significat: salvar-se d'un perill, d'un mal pas etc, per caure en un altre de pitjor.

Anar-se'n per la tangent

Significat: escapolir-se amb alguna excusa o subterfugi.

Josefina Porras

Voleu rebre l'e-com.Ud'A?

Us hi podeu subscriure enviant un missatge a l'adreça electrònica butlleti@uda.ad. No oblideu d'indicar la vostra adreça electrònica.